

הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), התשל"א-1971¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 49 לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, לאחר התייעצות עם הועדה

ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור:

1. ק"ת 2678, התשל"א (28.3.1971), עמ' 690.
 - ק"ת 2687, התשל"א (22.4.1971), עמ' 860;
 - ק"ת 2782, התשל"ב (9.12.1971), עמ' 359;
 - ק"ת 2803, התשל"ב (3.2.1972), עמ' 621 [התשל"ב מס' 2];
 - ק"ת 2914, התשל"ג (28.9.1972), עמ' 66;
 - ק"ת 2953, התשל"ג (4.1.1973), עמ' 573 [התשל"ג (מס' 2)];
 - ק"ת 2955, התשל"ג (11.1.1973), עמ' 593 [התשל"ג (מס' 3)];
 - ק"ת 2974, התשל"ג (22.2.1973), עמ' 843 [התשל"ג (מס' 4)];
 - ק"ת 3010, התשל"ג (20.5.1973), עמ' 1376 [התשל"ג (מס' 5)];
 - ק"ת 3043, התשל"ג (2.8.1973), עמ' 1737 [התשל"ג (מס' 6)];
 - ק"ת 3054, התשל"ג (6.9.1973), עמ' 1891 [התשל"ג (מס' 7)];
 - ק"ת 3081, התשל"ד (8.11.1973), עמ' 181 [הוראת שעה];
 - ק"ת 3107, התשל"ד (27.12.1973), עמ' 466 [שני תיקונים] [התשל"ד (מס' 2)];
 - ק"ת 3170, התשל"ד (12.5.1974), עמ' 1188 [התשל"ד (מס' 3)];
 - ק"ת 3215, התשל"ד (22.8.1974), עמ' 1694 [התשל"ד (מס' 4)] [ת"ט: ק"ת 3341, התשל"ה, עמ' 1806];
 - ק"ת 3251, התשל"ה (12.11.1974), עמ' 272;
 - ק"ת 3290, התשל"ה (9.2.1975), עמ' 847 [התשל"ה (מס' 2)];
 - ק"ת 3370, התשל"ה (17.7.1975), עמ' 2294 [התשל"ה (מס' 3)];
 - ק"ת 3462, התשל"ו (14.1.1976), עמ' 837;
 - ק"ת 3502, התשל"ו (30.3.1976), עמ' 1263 [התשל"ו (מס' 2)];
 - ק"ת 3613, התשל"ו (3.11.1976), עמ' 309;
 - ק"ת 3767, התשל"ח (7.10.1977), עמ' 71;
 - ק"ת 3775, התשל"ח (30.10.1977), עמ' 182 [התשל"ח (מס' 2)];
 - ק"ת 3789, התשל"ח (1.12.1977), עמ' 400 [התשל"ח (מס' 3)];
 - ק"ת 3807, התשל"ח (26.1.1978), עמ' 591 [התשל"ח (מס' 4)];
 - ק"ת 3836, התשל"ח (12.4.1978), עמ' 1071 [התשל"ח (מס' 5)];
 - ק"ת 3846, התשל"ח (7.5.1978), עמ' 1271 [התשל"ח (מס' 6)];
 - ק"ת 3923, התשל"ט (21.12.1978), עמ' 331;
 - ק"ת 3941, התשל"ט (6.2.1979), עמ' 652 [התשל"ט (מס' 2)];
 - ק"ת 3966, התשל"ט (1.4.1979), עמ' 946 [התשל"ט (מס' 3)];
 - ק"ת 4065, התש"ס (12.12.1979), עמ' 568;
 - ק"ת 4089, התש"ס (3.2.1980), עמ' 987 [התש"ס (מס' 2)] [ת"ט: ק"ת 4104, התש"ס, עמ' 1226];
 - ק"ת 4202, התשמ"א (5.2.1981), עמ' 426;
 - ק"ת 4333, התשמ"ב (31.3.1982), עמ' 819;
 - ק"ת 4381, התשמ"ב (15.7.1982), עמ' 1325 [התשמ"ב (מס' 2)];
 - ק"ת 4428, התשמ"ג (16.11.1982), עמ' 241;
 - ק"ת 4463, התשמ"ג (17.2.1983), עמ' 831 [התשמ"ג (מס' 2)];
 - ק"ת 4507, התשמ"ג (30.6.1983), עמ' 1615 [התשמ"ג (מס' 3)];
 - ק"ת 4554, התשמ"ד (7.11.1983), עמ' 405;
 - ק"ת 4576, התשמ"ד (12.1.1984), עמ' 734 [התשמ"ד (מס' 2)];
- (המשך בעמוד הבא)

(המשך מעמוד קודם)

- ק"ת 4623, התשמ"ד (29.4.1984), עמ' 1405 [התשמ"ד (מס' 3)];
ק"ת 4680, התשמ"ד (3.8.1984), עמ' 2160 [התשמ"ד (מס' 4)];
ק"ת 4760, התשמ"ה (10.2.1985), עמ' 674;
ק"ת 4837, התשמ"ה (10.7.1985), עמ' 1721 [התשמ"ה (מס' 2)];
ק"ת 4844, התשמ"ה (25.7.1985), עמ' 1791 [התשמ"ה (מס' 3)];
ק"ת 4853, התשמ"ה (29.8.1985), עמ' 1877 [התשמ"ה (מס' 4)];
ק"ת 4894, התשמ"ו (19.1.1986), עמ' 438;
ק"ת 4913, התשמ"ו (13.3.1986), עמ' 632 [התשמ"ו (מס' 2)];
ק"ת 4932, התשמ"ו (15.5.1986), עמ' 904 [התשמ"ו (מס' 3)];
ק"ת 5035, התשמ"ו (11.6.1987), עמ' 991;
ק"ת 5053, התשמ"ז (10.9.1987), עמ' 1276 [התשמ"ז (מס' 2)];
ק"ת 5058, התשמ"ח (7.10.1987), עמ' 31 (ראה הוראות מעבר בחוק המתקן);
ק"ת 5070, התשמ"ח (17.12.1987), עמ' 252 [התשמ"ח (מס' 2)];
ק"ת 5070, התשמ"ח (17.12.1987), עמ' 252 [התשמ"ח (מס' 3)];
ק"ת 5088, התשמ"ח (25.2.1988), עמ' 533 [התשמ"ח (מס' 4)];
ק"ת 5117, התשמ"ח (30.6.1988), עמ' 940 [התשמ"ח (מס' 5)];
ק"ת 5137, התשמ"ט (25.9.1988), עמ' 54;
ק"ת 5167, התשמ"ט (23.2.1989), עמ' 518 [התשמ"ט (מס' 2)];
ק"ת 5182, התשמ"ט (11.5.1989), עמ' 740 [התשמ"ט (מס' 3)];
ק"ת 5207, התשמ"ט (3.8.1989), עמ' 1188 [התשמ"ט (מס' 4)];
ק"ת 5214, התשמ"ט (31.8.1989), עמ' 1335 [התשמ"ט (מס' 5)];
ק"ת 5235, התש"ן (21.12.1989), עמ' 168 (ראה הוראות מעבר בחוק המתקן);
ק"ת 5264, התש"ן (26.4.1990), עמ' 586 [התש"ן (מס' 2)];
ק"ת 5295, התש"ן (18.9.1990), עמ' 1295 [התש"ן (מס' 3)] (ראה הוראות תחילה ומעבר בחוק המתקן) (ת"ט: ק"ת 5309, התשנ"א, עמ' 244);
ק"ת 5314, התשנ"א (11.12.1990), עמ' 298;
ק"ת 5400, התשנ"ב (28.11.1991), עמ' 461 (ראה הוראות תחילה ותחולה בתקנות המתקנות);
ק"ת 5445, התשנ"ב (28.5.1992), עמ' 1111 [התשנ"ב (מס' 2)];
ק"ת 5473, התשנ"ב (24.9.1992), עמ' 1561 [התשנ"ב (מס' 3)] (ראה הוראות מעבר בחוק המתקן);
ק"ת 5540, התשנ"ג (19.8.1993), עמ' 1085;
ק"ת 5587, התשנ"ד (21.3.1994), עמ' 728; שני תיקונים [תיקון התשנ"ד והתשנ"ד (מס' 2)], (ראה הוראות תחילה ומעבר בחוק המתקן);
ק"ת 5592, התשנ"ד (13.4.1994), עמ' 814 [התשנ"ד (מס' 3)];
ק"ת 5619, התשנ"ד (23.8.1994), עמ' 1300 [התשנ"ד (מס' 4)];
ק"ת 5624, התשנ"ה (13.9.1994), עמ' 16;
ק"ת 5647, התשנ"ה (29.12.1994), עמ' 458 [התשנ"ה (מס' 2)] (ראה הוראות מעבר בגוף התיקון);
ק"ת 5672, התשנ"ה (23.3.1995), עמ' 1313 [התשנ"ה (מס' 3)];
ק"ת 5686, התשנ"ה (24.12.1997), עמ' 209 (ראה הוראות תחילה ומעבר בסעיף 8 ר-9 לתיקון) (ת"ט: ק"ת 5874, התשנ"ה, עמ' 326);
ק"ת 6969, התשע"א (27.1.2011), עמ' 587.

פרק ראשון: כללי

- 1. בהוראות אלה –**
- הגדרות**
[תיקונים: התשל"ג (מס' 4), התשל"ד (מס' 3), התשל"ה, התשל"ח (מס' 3), התשל"ח (מס' 6), התשל"ט (מס' 2), התש"ם, התשמ"א, התשמ"ב (מס' 2), התשמ"ה (מס' 4), התשמ"ה, התשמ"ח (מס' 5), התשמ"ט, התשמ"ט (מס' 3), התש"ן (מס' 3), התשנ"ב, התשנ"ב (מס' 2), התשנ"ד (מס' 2), התשנ"ה (מס' 2), (מס' 3), התשנ"ח]
- "פקדון למתן הלוואות" – פקדון שהמפקיד הורה לתאגיד הבנקאי להלוות כנגדו לאדם מסויים, לסוג מסויים של אנשים, או למטרה מסויימת, וההלוואה ניתנה על אחריות המפקיד, שהתחייב לה בככתב;
- "משרד" – מקום עסקים של תאגיד בנקאי;
- "תכנית חסכון" – תכנית חסכון שאישר שר האוצר על פי חוק לעידוד החסכון (ערבות למילווות והנחות ממס הכנסה) התשט"ז-1956;
- "פקדון צמוד" – פקדון שלפי תנאיו הקרן או הריבית עליו צמודות, כולן או מקצתן, לשער החליפין של המטבע הישראלי, למרד המחירים לצרכן או למרד אחר;
- "פקדון צמוד למרד" – פקדון במטבע ישראלי שלפי תנאיו הקרן או הריבית עליו צמודות, כולן או מקצתן, למרד המחירים לצרכן, או למרד אחר ואשר על פי תנאיו נתקיימו בו כל אלה:
- (1) (נמחק);
- (2) התאגיד הבנקאי לא הקנה למפקיד תעודה עוברת לסוחר על הפקדון או תעודת פקדון שהעברתה מותנית בהסכמת התאגיד הבנקאי בלבד;
- "פקדון צמוד לשער החליפין" – פקדון במטבע ישראלי שהקרן צמודה במלוואה או בחלקה לשער החליפין של המטבע הישראלי למטבע חוץ, אשר לפי תנאיו נתקיימו בו כל אלה:
- (1) (נמחק);
- (2) התאגיד הבנקאי לא הקנה למפקיד תעודה עוברת לסוחר על הפקדון או תעודת פקדון שהעברתה מותנית בהסכמת התאגיד הבנקאי בלבד;
- (3) (בוטל);
- "פקדון לזמן קצוב" – פקדון, אשר לפי תנאיו נתקיימו בו כל אלה:
- (1) במשך תקופה קצובה אין המפקיד זכאי לגבות את הפקדון או חלקו;
- (2) הוא אינו פקדון צמוד;
- (3) התאגיד הבנקאי לא הקנה למפקיד תעודה עוברת לסוחר על הפקדון או תעודת פקדון שהעברתה מותנית בהסכמת התאגיד הבנקאי בלבד;
- (4) (בוטל);
- "פקדון לטווח ארוך" – כל אחד מאלה:
- (1) פקדון אשר לפי תנאיו, אין המפקיד זכאי לגבות את הפקדון או חלקו במשך תקופה קצובה של שנה לפחות;

(2) פקדון לתקופה של שנתיים ומעלה המופקר או הנפרע לשיעוריו, אשר לפי תנאיו לפחות מחצית ממנו אינה עומדת לפרעון בתוך שנה ממועד הפקדתו, ולענין פקדון המופקר לשיעוריו – ממועד ההפקדה הראשונה;

”פקדון לא תושב (שקלים)” – פקדון במטבע ישראלי של תושב חוץ שהופקר לפי סעיף 39 להיתר הפיקוח על המטבע, התשל”א-1971 (להלן – ההיתר הכללי);

”נזילות חובה” – סכום הנכסים הנזילים שעל תאגיד בנקאי להחזיק לפי אחד מפרקי הוראות אלה;

”נזילות בפועל” – סכום הנכסים הנזילים שהחזיק תאגיד בנקאי בפועל לפי אחד מפרקי הוראות אלה;

”שבוע” – שבוע המתחיל ביום חמישי ומסתיים ביום רביעי שלאחריו;

”תאגיד בנקאי” – למעט תאגיד בנקאי שאינו עוסק בקבלת כספים בפקדון.

2. (בוטל).

תאגיד בנקאי
ותאגיד בנקאי
מיוחד
[תיקון התשנ”ד
(מס’ 2)]

3. (א) בהוראות אלה, ”פקדון”, כל התחייבות בפקדון של תאגיד בנקאי.
 (ב) כדי להסיר ספק נאמר בזה כי ”התחייבות בפקדון” כוללת, לענין הוראות אלה, גם התחייבויות של תאגיד בנקאי כדלהלן:

(1) התחייבות בשל הלוואה שקיבל;

(2) התחייבות לשלם כסף לאדם, אם קיבל התאגיד הבנקאי תמורתה כספים ובסכום שקיבל, מלבד דמי עמלה בשל מתן ההתחייבות;

(3) התחייבות על פי שיק או פקודת תשלום שמשך על עצמו, שטר חוב שעשה או קיבול שטר חליפין, אם ההתחייבות היא לפרעון עם דרישה או שמועד פרעונה הגיע;

(4) (א) התחייבות על פי ערבות לפי סעיף 14 לפקודת הבנקאות, 1941;

(ב) התחייבות על פי ערבות להבטחת אשראי שניתן מאת התאגיד הבנקאי והומחה בידו;

(ג) התחייבות על פי ערבות להבטחת אשראי שניתן מאת מלווה ללווה ביזמתו או בתיווכו של התאגיד הבנקאי;

(5) התחייבות הנובעת מכספים ששולמו על חשבון ניירות ערך שהוצעו לציבור על פי תשקיף שפרסומו הותר כאמור בסעיף 15 לחוק ניירות ערך ואשר הופקדו לפי תנאי התשקיף והוראות סעיף 28 לחוק ניירות ערך;

פקדון
[תיקונים: התשל”ט
(מס’ 2), התש”ם
(מס’ 2), התשמ”ה
(מס’ 4), התשמ”ט,
התשנ”ב (מס’ 3),
התשנ”ה (מס’ 2)]

- (6) התחייבות התאגיד הבנקאי להחזיר נייר ערך ששאל, אם מכר את נייר הערך; סכום ההתחייבות יהיה הסכום שקיבל התאגיד הבנקאי תמורת המכירה.
- (ג) התחייבות שניתן להגדירה כפקדון לפי סעיף קטן (א) או לפי אחת או יותר מפסקאות (1) עד (4) של סעיף קטן (ב), תיכלל בחישוב סכום הפקדונות לפי הוראות אלה פעם אחת בלבד.
- (ד) לעניין הוראות אלה, דינו של פקדון שיש לגביו זכות קיוויו או שעבוד כדין כל פקדון אחר.
- (ה) מפקדון העומד לזכות מפקיד לא תופחת הלוואה שניתנה לאותו מפקיד או לאדם אחר, אלא אם הותרה ההפחתה במפורש בהוראות אלה.
- (ו) (בוטל).
- (ז) לענין הוראות אלה דין קבלת הלוואה על ידי המפקיד כנגד הפקדון, כדין גבייתו או פרעונו.

4. תאגיד בנקאי אינו חייב להחזיק נכסים נזילים כנגד כל אחד מאלה:

- (1) הלוואה מבנק ישראל;
- (2) פקדון מתאגיד בנקאי אחר;
- (3) (בוטל);
- (4) (בוטל);
- (5) עסקת החלף ועסקת המרה עתידית, כהגדרתן בסעיף 20א, שקשר עם תאגיד בנקאי אחר.

פקדונות שאינם חייבים בנזילות
 [תיקונים: התשל"ה, התשל"ח (מס' 4), התשמ"ה (מס' 4), התשנ"ב, התשנ"ב (מס' 2), התשנ"ד (מס' 2), התשע"א]

5. (א) תאגיד בנקאי חייב להחזיק נכסים נזילים לפי הוראות אלה, באופן שנוזילותו בפועל על בסיס הממוצע השבועי של נתונים יומיים תהיה שווה לנזילות החובה שלו על בסיס אותו ממוצע.
- (ב) בחישוב של נזילות חובה ושל נזילות בפועל על בסיס הממוצע השבועי של נתונים יומיים –

נזילות על פי ממוצע שבועי
 [תיקונים: התש"ם (מס' 2), התשמ"ה (מס' 4)]

- (1) נתונים יומיים יחושבו על פי מצבו של התאגיד הבנקאי בגמר העסקים בכל יום; לעניין יום שאינו יום עסקים, יחושבו הנתונים על פי מצבו של התאגיד הבנקאי בגמר העסקים, ביום העסקים האחרון שקדם לאותו יום;
- (2) הנגיד רשאי, בדרישתו בדבר הגשת דו"חות לפי סעיף 50 לחוק, להורות או להתיר לתאגיד בנקאי לרווח על פריט פלוני לתקופה קצובה על בסיס מצבו של התאגיד הבנקאי ביום מסויים ולקבוע הוראות בדבר חישוב נזילות חובה במקרה כזה;
- (3) כאשר הסכום של פריט אחד מוגבל על ידי הסכום של פריט אחר, ייעשה החישוב על בסיס הממוצע השבועי של הנתונים היומיים לגבי שני הפריטים.

פרק שני: נזילות במטבע ישראלי

נזילות חובה על
פקדונות במטבע
ישראלי
[תיקונים: התשנ"ה
(מס' 2), התשנ"ח]

6. תאגיד בנקאי חייב להחזיק נכסים נזילים כנגד פקדונות במטבע ישראלי שבמשרדיו בישראל, בשיעורים כמפורט להלן:

- (1) פקדון שלגביו אין קביעה אחרת בסעיף זה - 6%
- (2) פקדון לזמן קצוב, לתקופה שלא תפחת משבוע - 3%
- (3) התחייבות בפקדון שאינה פקדון צמוד והנובעת מתעודה עוברת לסוחר שהוציא התאגיד הבנקאי הרשומה למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, והינה לתקופה שלא תפחת משבוע - 3%
- (4) פקדון למתן הלוואות שאישר לענין זה נגיד בנק ישראל או מי שהוא הסמיר לכך, למעט סכום שהלווה כנגדו בהתאם לתנאי הפקדון המאושרים וטרם סולק - 100%

(א4) נמחק

(5) תכניות חסכון שהפרק השלישי חל עליהן - כפי שנקבע בפרק השלישי

(6) פקדונות צמודים ותכניות חסכון -

(א) פקדון צמוד שלגביו אין קביעה אחרת בפסקה זו - 100%

(ב) פקדון צמוד לשער החליפין -

(1) לתקופה שלא תפחת משבוע - 3%

(2) אחר - 6%

(ג) פקדון צמוד למרד -

(1) לתקופה שלא תפחת משבוע - 3%

(2) אחר - 6%

(ד) תכניות חסכון - 3%

(ה) התחייבות בפקדון הנובעת מאיגרות חוב או משטרי חוב שהוציא התאגיד הבנקאי -

(1) שנתקיימו בה כל התנאים שבהגדרת "פקדון צמוד לשער החליפין" למעט

פסקה (2) שבה, והינה לתקופה שלא תפחת משבוע - 3%

(2) שנתקיימו בה כל התנאים שבהגדרת "פקדון צמוד למרד" למעט פסקה (2)

שבה, והינה לתקופה שלא תפחת משבוע - 3%

(א6) נמחק

(ב6) נמחק

(ג6) נמחק

(ד6) נמחק

(7) פקדון לא תושב (שקלים חדשים) -

(1) לתקופה שלא תפחת משבוע - 3%

(2) אחר - 6%

(8) פקדון מהסוגים המנויים בפסקאות (2), (3), (6) ו-(7) שהוא פקדון לטווח ארוך - 0%

7. פרע תאגיד בנקאי -	שבירת פקדון לטווח ארוך [תיקון התשנ"ה (מס' 3)]
(1) פקדון כאמור בסעיף 6(8) שהוא פקדון לפי פסקה (1) להגדרת "פקדון לטווח ארוך", כולו או חלקו, לפני תום שנה מיום הפקדתו; או	
(2) יותר ממחצית של פקדון כאמור בסעיף 6(8) שהוא פקדון לפי פסקה (2) להגדרת "פקדון לטווח ארוך", לפני תום שנה מיום הפקדתו, ובפקדון המופקד לשיעורין - מיום ההפקדה הראשונה,	
חייב הוא להחזיק נכסים נוילים כנגד כל הפקדון, למשך תקופה השווה לתקופה שעברה מיום ההפקדה עד יום הפרעון כאמור, בשיעור ההפרש שבין שיעור הנוילות שחל על הפקדון לפני הפרעון ובין שיעור הנוילות שלפי סעיף 6(1).	
7א. (בוטל).	הפחתה מחובת הנוילות לפקדון צמוד למט"ח [תיקון התשנ"ב]
8. בוטל.	אשראי מכוון [תיקון התשמ"ט (מס' 5)]
9. בוטל.	נוילות על אשראי מבנק ישראל [תיקון התשמ"ט (מס' 5)]
9א. (בוטל).	נוילות על פקדונות צמודים [תיקון התשמ"ג (מס' 3)]
9ב. (בוטל).	נוילות על אשראי [תיקון התשנ"ב]
9ג. (בוטל).	פקדונות צמודים לטווח ארוך [תיקון התש"ז]
10. (א) הנכסים הנוילים שעל תאגיד בנקאי להחזיקם לפי פרק זה יהיו:	סוגי נכסים נוילים [תיקונים: התשמ"ט (מס' 4), התשנ"ב, התשנ"ה (מס' 2)]
(1) פקדון במטבע ישראלי בבנק ישראל;	
(2) שטרי כסף ומעות במטבע ישראלי בידי תאגיד בנקאי במשרדיו בישראל;	
(3) (נמחק).	
(ב) בוטל.	
(ג) בוטל.	

פרק שני 1: נזילות על נכסים

[תיקון התשל"ה
(מס' 2)]

10.א. (בוטל).

הגדרות
[תיקון התשל"ה
(מס' 2)]

10.ב. (בוטל).

נזילות חובה על
אשראי
[תיקון התשל"ה
(מס' 2)]

פרק שלישי: חסכונות

[תיקון התשל"ח]

11. תאגיד בנקאי חייב להחזיק נכסים נזילים כנגד פקדונותיו במטבע ישראל במסגרת תכניות חסכון בשיעור שלא יפחת מחמישה אחוזים מסכום הפקדונות; הנגיד, לאחר התייעצות עם שר האוצר או מי שהסמיך לכך, יקבע בהודעה ברשומות את שיעורי הנזילות שיחולו על כל תכנית ותכנית.

שיעור נזילות
[תיקונים: התשל"ח,
התשמ"ה (מס' 4),
התשמ"ו, התשמ"ט,
התשמ"ט (מס' 4),
התש"ד (מס' 3),
התשנ"ד (מס' 2)]

12. (א) הנגיד או מי שהסמיך לכך רשאי לקבוע, לאחר התייעצות עם שר האוצר או מי שהסמיך לכך, כי תאגיד בנקאי יהיה רשאי להפחית מחובת הנזילות על תכנית חסכון מסויימת את סכום השקעותיו בנכסים אלה:

הפחתה מחובת
נזילות
[תיקונים: התשל"ח,
התשמ"ה (מס' 4),
התשמ"ט, התשנ"ד
(מס' 2)]

(1) ניירות ערך;

(2) פקדונות בבנק ישראל שאינם בגדר נכסים נזילים;

(3) פקדונות אצל החשב הכללי, משרד האוצר;

(4) הלוואות.

(ב) בקביעה לפי סעיף-קטן (א) רשאי הנגיד או מי שהסמיך לכך לקבוע את הרכב הנכסים האמורים, את התנאים לפיהם יוכר נכס מסויים כברי-הפחתה ואת הדרך לחישוב השקעות התאגיד הבנקאי בנכסים אלה.

13. תאגיד בנקאי חייב להחזיק נכסים נזילים לפי סעיף 6(5) בסכום השווה לסכום הנכסים הנזילים שעליו להחזיק לפי סעיף 11, לאחר הפחתתו כאמור בסעיף 12.

העברה לפרק השני
[תיקונים: התשל"ח,
התשמ"ה (מס' 4),
התשמ"ט, התשנ"ד
(מס' 2)]

13.א. הוראות פרק זה יחולו על תכניות חסכון שתחילת תקופת החסכון בהן קדמה ליום ו' בטבת התשנ"ב (31 בדצמבר 1992).

תחולת הוראות הפרק השלישי (תיקון התשנ"ב)

13.ב. (בוטל).

הסכונות משולבים (תיקון התשל"ח)

14. (בוטל).

העברה לפרק השני (תיקון התשל"ח)

פרק שלישי 1: נזילות חובה של תאגידי בנקאיים מיוחדים

[תיקונים: התשל"ה (מס' 3), התשמ"ה (מס' 4)]

14.א. (בוטל).

נזילות חובה של תאגידים בנקאיים מיוחדים (תיקון התשנ"ד (מס' 2))

14.ב. (בוטל).

שבירת פקדון לטווח ארוך (תיקון התשנ"ד (מס' 2))

פרק רביעי: פקדונות במטבע חוץ

תיקונים: התשל"ג (מס' 7), התשל"ח (מס' 2))

15. (א) בפרק זה –
"פקדון לא־תושב" – כמשמעותו בהיתר הכללי, וכן פקדון מבנק מחוץ לישראל ופקדונות שטרם מויינו בידי התאגיד הבנקאי לפי ההיתר הכללי;
"פקדון מיוחד (נמ"ב)" – פקדון מיוחד במטבע חוץ של תאגיד בנקאי בנכס ישראל, בו מופקדת חובת ההשקעה האמורה בסעיף 18;
"בנק מחוץ לישראל" – לרבות סניף של תאגיד בנקאי מחוץ לישראל.
(ב) משמעותו של כל מונח אחר בפרק זה תהיה כמשמעותו בהיתר הכללי.

הגדרות (תיקונים: התשל"ג (מס' 7), התשל"ח (מס' 2), התשל"ט (מס' 3), התשמ"ג (מס' 2), התשמ"ה (מס' 4), התש"ן (מס' 3), התשנ"ב, התשנ"ד (מס' 3))

16. תאגיד בנקאי חייב להחזיק נכסים נזילים כנגד פקדונות במטבע חויץ שבמשרדיו בישראל, בשיעורים רלהלן:

- (1) פקדון לא תושב -
(א) לזמן קצוב של שבוע או יותר - 3%
(ב) אחר - 6%
(2) פקדון תושב - (בוטל)
(א2) פקדון תושב זמני - (בוטל)
(3) פקדון תושב (פמ"ח) (פיצויים) -
(א) לזמן קצוב של שבוע או יותר - 3%
(ב) אחר - 6%
(א3) פקדון תושב (פמ"ח) של תאגיד -
(א) לזמן קצוב של שבוע או יותר - 3%
(ב) אחר - 6%
(ב3) פקדון תושב (פמ"ח) של יחיד -
(א) לזמן קצוב של שבוע או יותר - 3%
(ב) אחר - 6%
(ג3) פקדון לא תושב של בעל פטור -
(א) לזמן קצוב של שבוע או יותר - 3%
(ב) אחר - 6%
(ד3) פקדון מהסוגים המנויים בפסקאות (1) ו-3) עד (ג3) שהוא פקדון לטווח ארוך - 0%
(ה3) פקדון תושב (פמ"ח)(מעבר) - (בוטל)
(4) פקדון למתן הלוואות - שאישר נגיד בנק ישראל או מי שהוא הסמיך לכך, למעט סכום שהלווה כנגדו בהתאם לתנאי הפיקדון המאושרים וטרם סולק - 100%
(5) פקדון של המדינה שמקורו במטבע חויץ שהתקבל בערבותה של ממשלת ארצות הברית של אמריקה, לזמן קצוב של שנה או יותר - 0%
(6) פקדון שאין לגביו קביעה אחרת בהוראות אלה - 100%

הפחתה מחובת הנזילות (תיקון התשנ"ב)	16.א.	(בוטל).
הפחתת נזילות על פקדון לא תושב (תיקון התשנ"ב)	16.ב.	(בוטל).
הפחתת שיעור נזילות על פקדון תושב (פיצויים) (תיקון התשנ"ח)	16.ג.	(בוטל).
הפחתת שיעור נזילות על פקדון תושב (תיקון התשנ"ח)	16.ד.	(בוטל).
פקדונות מבנקים מהויז לישראל (תיקון התשנ"ב)	17.	(בוטל).
פקדונות של תאגידים בנקאיים (תיקון התשנ"ב)	17.א.	(בוטל).
נזילות על אשראי לתושבי ישראל [תיקון התשל"ט (מס' 3)]	17.ב.	(בוטל).
הגבלות [תיקונים: התשל"ח (מס' 2), התשל"ט (מס' 3), התשמ"ב (מס' 2), התשמ"ה (מס' 4), התשמ"ח (מס' 5), התשמ"ט (מס' 4), התש"ן (מס' 3), התשנ"ב, התשנ"ד (מס' 2), (מס' 3), (מס' 4), התשנ"ה (מס' 2), התשנ"ח]	18.	(א) (נמחק).
	(ב)	סך כל הפקדונות, ההשקעות בכתבי התחייבות, וההלוואות האמורים להלן, לא יפחת מ-10% מסך הפקדונות עליהם חלות הוראות סעיפים 116(1), (3), (א3), (ב3), (ג3) ו-17(ד3):
	(1)	פקדון בתאגיד בנקאי מחוץ לישראל, שאינו שלוחה, שאושר לענין זה בידי המפקח על מטבע חוץ, בין באישור לסוגי תאגידים בנקאיים ובין באישור לתאגידים מסויימים;
	(2)	כתבי התחייבות הנקובים במטבע חוץ, שהוצאו בידי מדינות או בערבותן, או בידי גופים כספיים בינלאומיים אם אושרו לענין זה על ידי המפקח על מטבע חוץ, באישור כללי או באישור לסוגים או באישור לכתבי התחייבות מסויימים;
	(3)	פקדון בכנק ישראל מסוג חשבון מיוחד (נמ"ב) אשר סכומו לא יפחת מ-5% של סך הפקדונות שעליהם חלות הוראות סעיף זה;

(4) (בוטל).

(5) לענין פסקה (1) -

"פקרון" -

(1) פקרון במטבע חוץ לתקופה שאינה עולה על שנה אחת; או

(2) תעודת פקרון סחירה שהוצאה בידי תאגיד בנקאי שחלות עליו הוראות פסקה (1);

אך בניכוי -

(א) (בוטלה).

(ב) פקרון בתאגיד הבנקאי מחוץ לישראל שהוא משועבד, או פקרון כאמור העלול שלא להיפרע במועד בשל התחייבות התאגיד הבנקאי או בשל מניעה חוקית או מניעה אחרת.

"שלוחה" - תאגיד נשלט או משרד של התאגיד הבנקאי, מחוץ לישראל.

(ג) (בוטל).

(ד) הנגיד רשאי, במקרים מיוחדים שייראו לו, לקבוע כי חובת ההשקעה האמורה בסעיף קטן (ב), כולה או חלקה, לתקופה מוגבלת או בלתי מוגבלת, תהיה אך ורק בהפקדה בפקרון בבנק ישראל מסוג פקרון מיוחד (נמ"ב); תחילתה של קביעה כאמור לא תקדם לשבוע אחד אחרי מועד פרסומה ברשומות.

(ה) השיעור האמור בסעיף קטן (ב) יופחת בתחילת כל חודש נזילות כהגדרתו בהוראות בנק ישראל (ריבית על גרעונות נזילות), התש"ם-1980, בשיעור שיקבע הנגיד, לרבות שיעור אפס, ואשר לא יעלה על 1% מסכום הפקדונות שעליהם חלות הוראות סעיף זה; בקביעה כאמור יהיה הנגיד רשאי לקבוע אם ההפחתה תחול גם לגבי השיעור האמור בסעיף קטן (ב)(3).

(ו) חרג תאגיד בנקאי מאחת ההגבלות שבסעיף זה, יהיה חייב להחזיק נכסים נזילים בסכום החריגה, בנוסף לאלה שהוא חייב להחזיק לפי סעיפים אחרים של פרק זה.

18א. (בוטל)

יחס בין נכסים
והתחייבויות
במטבע חוץ
(תיקון התשנ"ח)

19. פרע תאגיד בנקאי -

(1) פקרון כאמור בסעיף 16(ד3) ר5) שהוא פקרון לפי פסקה (1) להגדרת "פקרון לטווח ארוך", כולו או חלקו, לפני תום שנה מיום הפקרתו; או

שבירת פקרון
לטווח ארוך
[תיקון התשנ"ה
(מס' 3)]

2) יותר ממחצית של פקדון כאמור בסעיף 16(ד3) שהוא פקדון לפי פסקה (2) להגדרת "פקדון לטווח ארוך", לפני תום שנה מיום הפקדתו, ובפקדון המופקר לשיעורין – מיום ההפקדה הראשונה,

חייב הוא להחזיק נכסים נזילים כנגד כל הפקדון, למשך תקופה השווה לתקופה שעברה מיום ההפקדה עד יום הפרעון כאמור, בשיעור הפרש שבין שיעור הנזילות שחל על הפקדון לפני הפרעון ובין שיעור הנזילות על פקדון תושב (פמ"ח) שהופקר לזמן שאינו קצוב.

19א. (בוטל).

שבירת פקדון לא תושב לזמן קצוב [תיקון התשנ"ה (מס' 2)]

19ב. (בוטל).

שבירת פקדון פמ"ח [תיקון התשנ"ב]

20. הנכסים הנזילים שעל תאגיד בנקאי להחזיק לפי פרק זה יהיו –

(1) על פקדונות במטבע חוץ שאין לגביהם קביעה אחרת בסעיף זה, ועל חריגה מחובת ההשקעה במט"ח לפי סעיף 18(ב) – פקדון במטבע חוץ בבנק ישראל מסוג (פמ"ח) עובר ושב או שטרי כסף במטבע חוץ שבידי התאגיד הבנקאי במשרדיו בישראל;

(2) (נמחק).

נכסים נזילים במטבע חוץ [תיקונים: התשנ"ב, התשנ"ב (מס' 3), התשנ"ג, התשנ"ד (מס' 3), התשנ"ה, התשנ"ה (מס' 2), התשנ"ח]

(3) על פקדונות לפי סעיף 16(3) עד (ג3), על פקדונות לפי סעיף 6(ד) מאותם סוגים, ועל פקדונות למתן הלוואות לפי סעיף 16(4) – נכסים נזילים כמפורט בסעיף 10.

פרק רביעי 1: נזילות על עסקות החלף ועסקות המרה עתידית

(תיקון התשע"א)

20א. בפרק זה –

הגדרות [תיקון התשע"א]

"יום מסחר במטבע חוץ" – יום שבו מפרסם בנק ישראל שער יציג;

"עסקת החלף" – עסקה המכונה FX Swap או Cross Currency Swap של המרת מטבע ישראלי במטבע חוץ או מטבע חוץ במטבע ישראלי (הרכיב הקצר) במקביל להתחייבות לבצע בעתיד בתאריך או בתאריכים נקובים מראש המרה של מטבע החוץ במטבע הישראלי או של המטבע הישראלי במטבע החוץ, בהתאמה (הרכיב הארוך או הרכיבים הארוכים), וזאת בתנאים הנקובים מראש בהתחייבות;

"עסקת המרה עתידית" – עסקה המכונה עסקת Forward ולפיה מתחייב צד לעסקה למסור בעתיד לצד אחר לעסקה מטבע ישראלי כנגד מטבע חוץ או מטבע חוץ כנגד מטבע ישראלי, או את ההפרש בין שער החליפין בין המטבעות במועד קשירת העסקה לבין שער החליפין בין המטבעות במועד העתידי הנקוב בהתחייבות, וזאת במועד קבוע מראש שהוא לפחות שלשה ימי מסחר במטבע חוץ לפני המועד העתידי הנקוב בהתחייבות או במועד שייקבע בין הצדדים לעסקה, והכל – בסכום ובתנאים הנקובים מראש בהתחייבות;

"הרכיב הארוך" או "הרכיבים הארוכים" בעסקת החלף – ההמרה או ההמרות בין המטבעות הנקובים בעסקה, במהלך חיי העסקה, למעט הרכיב הקצר;

"הרכיב הקצר" בעסקת החלף – ההמרה הראשונה בין המטבעות הנקובים בעסקה, במהלך חיי העסקה;
"תושב חוץ" – מי שאינו תושב ישראלי;
"תושב ישראל" – כל אחר מאלה:

(1) אזרח ישראלי, או מי שנמצא בישראל או באזור יהודה ושומרון (בהגדרה זו – אזור) על פי אשרת עולה או תעודת עולה, או על פי רישיון לישיבת קבע, ובלבד שבשנים עשר החודשים שקדמו לביצוע עסקה שהה בישראל או באזור למשך תקופה העולה על 180 ימים, ברציפות או לסירוגין;

(2) תאגיד שהוואגד בישראל או באזור, למעט סניף בחוץ לארץ של תאגיד בנקאי שאינו בנק חוץ, כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי).

20.2. תאגיד בנקאי הקושר עסקת החלף במשרדיו בישראל עם תושב חוץ חייב להחזיק נכסים נזילים במטבע ישראלי בשיעור של 10 אחוזים, כנגד המטבע הישראלי שייתן לתושב החוץ או שיקבל מתושב החוץ במסגרת הרכיב הארוך או הרכיבים הארוכים של עסקת החלף, וזאת מיום הקשירה של עסקת החלף ועד מועד הרכיב הארוך או כל אחד מהרכיבים הארוכים כאמור, לפי העניין.

20.2. תאגיד בנקאי הקושר עסקת המרה עתידית במשרדיו בישראל עם תושב חוץ, חייב להחזיק נכסים נזילים במטבע ישראלי בשיעור של 10 אחוזים, על התחייבותו כלפי תושב החוץ לתת או לקבל מטבע ישראלי כנגד מטבע חוץ, במסגרת עסקת המרה עתידית, וזאת מיום הקשירה של עסקת ההמרה העתידית.

נוילות חובה על
עסקת החלף
(תיקון התשע"א)

נוילות חובה על
עסקת המרה
עתידית
(תיקון התשע"א)

פרק חמישי: הוראות שונות

- 21.** לצורך הוראות אלה, משרד של תאגיד בנקאי בישראל – לרבות משרד בשטח המוחזק על ידי צבא-הגנה-לישראל.
- משרדים**
[תיקונים: התשל"ז, התשמ"ה (מס' 4)]
- 21א.** הנגיד, לאחר התייעצות עם הועדה, רשאי בהודעה ברשומות, להעלות או להוריד את שיעור הנכסים הנוילים שתאגיד בנקאי חייב להחזיק לפי הפרק השני והרביעי להוראות אלה, בשיעור שלא יעלה על 5% מסכום הפקדונות או האשראי, לפי העניין.
- שינוי שיעורי נזילות**
[תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ה (מס' 4)]
- 21ב.** (א) הנגיד, לאחר התייעצות עם שר האוצר, רשאי במקרים מיוחדים, לקבוע לתאגיד בנקאי גרעון מוכר, לסוגי פקדונות או בדרך אחרת, לתקופה ובתנאים שקבע. לענין זה, "גרעון מוכר" – הסכום שתאגיד בנקאי רשאי להפחית מסכום הנכסים הנוילים שהוא חייב להחזיק לפי הוראות אלה.
- סמכות למקרים מיוחדים**
[תיקונים: התשנ"ב, התשנ"ד (מס' 2)]
- (ב) הנגיד בהסכמת שר האוצר, רשאי במקרים מיוחדים, להעלות או להוריד את שיעור הנכסים הנוילים שתאגידים בנקאיים חייבים להחזיק לפי הוראות אלה, או לקבוע חובה כאמור ביחס להתחייבויות בפקדונות או נכסים שלא נקבעה בהוראות אלה חובת החזקת נכסים נזילים כנגדם; הוראה של הנגיד כאמור תפקע בתום שלושה חדשים מיום תחילתה, אם לא ביטל אותה קודם לכן; (ג) (בוטל).
- 21ג.** (בוטל).
- העברת פקדונות קצובים**
[תיקונים: התשנ"ב, התשנ"ב (מס' 2)]
- 22.** הסמיך נגיד בנק ישראל את המפקח על הבנקים או מנהל מחלקה אחרת בבנק ישראל לתת אישורים לפי הוראות אלה, רשאי הנגיד להסמיך אותו לאצול באישור הנגיד, מסמכויותיו לעובדים אחרים של מחלקתו.
- הסמכות לתת אישורים**
(תיקון התשל"ז)
- 22א.** הנגיד או מי שהסמיך לכך רשאי לקבוע כללים חשובונאיים לחישוב נזילות החובה ונזילות בפועל של התאגידים הבנקאיים.
- כללים חשובונאיים**
[תיקונים: התשמ"ב, התשמ"ה (מס' 4)]
- 23.** הוראות בנק ישראל (נכסים נוילים), התשי"ח-1957 – בטלות ביום י"ט בניסן התשל"א (14 באפריל 1971).
- ביטול**

פקדונות דינרים [תיקון התשנ"ה (מס' 3)]	24.	(בוטל).
תחילה	25.	תחילתן של הוראות אלה היא ביום כ' בניסן התשל"א (15 באפריל 1971).
השם	26.	להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (נכסים נוילים), התשל"א-1971".
		ד' באדר התשל"א (1 במרס 1971)
		דוד הורוביץ נגיד בנק ישראל